

เรื่องแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษา ในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

The Guidelines for Preventing and Resolving Children and Juvenile Recidivism Problems: A Case Study of Phet Lakhon Sub-district, Nong Phai District, Phetchabun Province

ภัทร์ชมน ชื่นสำนวน* และ ศุภกร ปุญญฤทธิ

Patchamon Chuensamnuan* and Suppakorn Poonyarith

สถาบันอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

Criminology and Justice Administration, Rangsit University, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author, E-mail: Freshiiz1991@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาการทะเลาะวิวาทและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ วัตถุประสงค์ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องรวมถึงแนวทางการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สมานฉันท์ ในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน การวิจัยมีสองกลุ่มประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญคือ เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างหลัก กลุ่มการปกครองท้องถิ่น จำนวน 5 คน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้กรบริหารส่วนตำบล ปลัด ตำรวจ) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างรอง ทำการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงและทำการสัมภาษณ์ เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่า 1. ปัจจัยทางด้านครอบครัว 2. ปัจจัยทางด้านครอบครัว 3. ปัจจัยด้านการเรียนแบบ 4. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 5. ปัจจัยด้านการควบคุมตัวเองและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า 1.ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมชุมชน 2. การประสานงานในกลุ่มผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่ให้ช่วยกันดูแลกลุ่มเด็กและเยาวชน 3.การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสอดส่อง 4.ฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม 5.ส่งเสริมในการสร้างความตระหนักถึงความเสียหาย 6. ส่งเสริมให้ความรู้กับครอบครัวมีโรงเรียนพ่อแม่ให้ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดู 7.จัดการร่วมกับทางชุมชน นำเด็กและเยาวชนที่เป็นหัวใจหรือกลุ่มที่กระทำผิดซ้ำมาละลายพฤติกรรม 8. อบรมบุคลากรในรูปแบบการให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย 9. จัดให้มีศูนย์อำนวยการใกล้เคียงอย่างชัดเจน 10. ส่งเสริมฝึกให้

เด็กและเยาวชนมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจทางด้านศาสนา 11. ส่งเสริมการใช้สื่อ โทรทัศน์ วิทยุ ให้ความรู้เรื่องกฎหมายและ
กฎระเบียบ 12. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนเพื่อจัดการปัญหาภายในชุมชน

คำสำคัญ : กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เด็กและเยาวชน การกระทำผิดซ้ำ

Abstract

The objectives of this study were to investigate the quarrel conditions and the factors causing children and juvenile recidivism under the case study of Phet Lakhon Sub-district, Nong Phai District, Phetchabun Province, to study related concepts and theories of criminology, to study the guidelines of using restorative justice in preventing and resolving children and juvenile recidivism problems, and to propose the suggestions in preventing and resolving children and juvenile recidivism problems. There were two sample groups. Firstly, key informants were five recidivist children and juvenile as a primary sample. Secondly, a secondary sample was five officers in local administrative organizations (a Sub-district headman, a village headman, a chief executive of Sub-district administrative organization, deputy district chief, and a police officer). The samples were selected based on a purposive sampling. In-depth interview was used to ask for information from key informants. Data were analyzed through content analysis. The results of this study indicated that factors causing children and juvenile recidivism under the case study of Phet Lakhon Sub-district, Nong Phai District, Phetchabun Province were 1) friend association, 2) family, 3) imitation, 4) environment, and 5) self-control. The guidelines for preventing and resolving children and juvenile recidivism problems were 1) community activities should be promoted, 2) coordination among each village headman group to jointly care children and juvenile should be promoted, 3) the community participation should be promoted for surveillance, 4. moral practices should be cultivated, 5) awareness of damage should be raised, 6) family should be educated and parents should be promoted to learn about parenting, 7) the community should participate in break the ice activities for recidivist children and juvenile, 8) personnel should be trained for enhancing their legal knowledge, 9) a mediation center should be established clearly, 10) children and juvenile should be promoted to hold religious and spiritual anchor, 11) television, video, and media should be promoted to provide knowledge about laws and regulations, and 12. A community justice center should be established to resolve the community problem.

Keyword: Restorative Justice, Children and juvenile, Recidivism

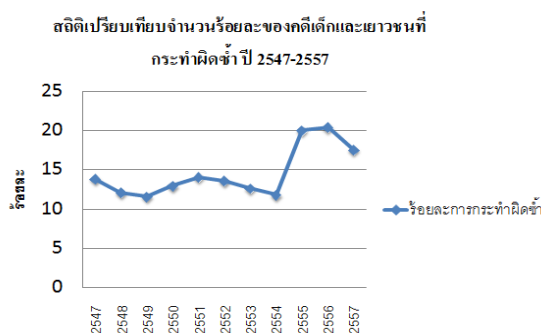
1. บทนำ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งเมื่อกล่าวถึงกระบวนการยุติธรรมคือ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม จนมีประโยคที่คุ้นชินว่า “คุกมีไว้ขังคนจน” การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญต้นๆที่ต้องทำการปฏิรูปเพื่อให้สามารถใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุม ป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมและการกระทำความผิดของคนในสังคมเพื่อสร้างความเป็นธรรมอย่างแท้จริง ขณะเดียวกันพบว่าระบบในกระบวนการยุติธรรมที่ใช้อยู่ ไม่ใช่วิธีการจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดผลผลิตที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและส่งผลก่อให้เกิดปัญหาตามมา ได้แก่

- 1) ปัญหาทางด้านคนสิ้นคอก
- 2) ปัญหาทางการละเลยเหยื่ออาชญากรรม (ชนัญญา กิจทวี, 2546)
- 3) กระบวนการยุติธรรมเป็นรูปแบบรวมศูนย์อำนาจ
- 4) ปัญหาชุมชนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม (สิทธิโชค เดชภิบาล, 2554)

จากปัญหาของกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้เกิดเป็นปัญหาสำคัญอีกข้อ คือ ปัญหาความความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย เป็นปัญหาที่รัฐบาลพยายามใช้ นโยบายต่างๆ ในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม แต่ด้วยหลายปัจจัย มีทั้ง 1) อาชีพและรายได้ 2) การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน 3) การเข้าถึงทรัพยากร 4) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตอบสนองของรัฐ 5) การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยอำนาจรัฐ 6) การเข้าถึงระบบการศึกษาและการพัฒนาเยาวชน (ศิริพร น้อยพินิจ, 2559) ซึ่งแต่ละปัจจัยยังไม่เอื้ออำนวยในการสนับสนุน นโยบายที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่แท้จริง เนื่องจากการใช้งบประมาณภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด จากกรอบแนวคิดของระบบยุติธรรมในการแก้ไขในเรื่องของของการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตอบสนองของรัฐในเรื่องของการกระจายอำนาจกระจายโอกาสการเข้าถึงความยุติธรรมไปสู่ระดับจังหวัดและระดับชุมชน โดยปรับปรุงช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนขยายศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้ครอบคลุมทุกตำบล ส่งเสริมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาภายในชุมชนเพื่อส่งเสริมให้มีการอำนวยความสะดวกการกระจายให้ใกล้ที่อยู่อาศัยและใกล้มือของประชาชนมากที่สุด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

จากปัญหาความเหลื่อมล้ำนำไปสู่ปัญหาครอบครัวและลงลึกไปสู่ปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่ง คือปัญหาการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

รูปที่ 1 สถิติเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในปี พ.ศ. 2547 – 2557

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน , <http://www.djop.go.th/home>, รวบรวมข้อมูลและสืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2558.

จากสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2547 – 2557 จากสถิติพบว่าในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 13.83 , พ.ศ. 2548 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 12.08 , พ.ศ. 2549 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 11.58 , พ.ศ. 2550 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 12.92 , พ.ศ. 2551 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 14.06 , พ.ศ. 2552 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 13.57 , พ.ศ. 2553 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 12.62 , พ.ศ. 2554 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 11.77 , พ.ศ. 2555 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 19.98 , พ.ศ. 2556 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 20.37 , พ.ศ. 2557 มีจำนวนร้อยละการกระทำผิดซ้ำ 17.52 โดยในปีที่มีการกระทำซ้ำสูงสุดคือ 2556

ตารางที่ 1 ตารางการเปรียบเทียบ จำนวนคดีทั้งหมด คดีการกระทำผิดซ้ำทั้งหมด ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ จำนวนการหันเหคดี

	หน่วย / คดี										
ปี พ.ศ.	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
คดีทั้งหมด	33,308	36,080	48,218	51,128	46,981	46,371	44,057	35,049	34,279	36,763	36,537
คดีการกระทำผิดซ้ำทั้งหมด	4,607	4,357	5,712	6,608	6,606	6,294	5,559	4,125	6,849	7,490	6,401
% การกระทำผิดซ้ำ	13.83	12.08	11.58	12.92	14.06	13.57	12.62	11.77	19.98	20.37	17.52
จำนวนการหันเหคดี	3,594	5,220	5,265	5,285	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, <http://www.djop.go.th/home>, รวบรวมข้อมูลและสืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2558

จากข้อมูลรูปและตารางทางสถิติพบว่า ปริมาณการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนยังคงเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ หลังจากไม่พบข้อมูลทางสถิติในการหันเหคดี แสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายทั้งมาตรการทางอาญากับเด็กและเยาวชนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงควรให้ความสำคัญ เรื่อง “เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม” และ การนำ “กระบวนการยุติธรรมทางเลือก” (Alternatives to Justice หรือ Alternative Dispute Resolutions =ADRs) เพื่อหันเห (Diversion) เด็กหรือเยาวชนให้ออกจากกระบวนการยุติธรรม โดยนำ “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” (Restorative Justice =RJ) มาใช้อย่างจริงจังจ้องเป็นรูปธรรม (สุทธิพล ทวีชัยการ, 2548) จากสถิติในปี พ.ศ. 2547 ที่มีการนำเอากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ประกอบการสั่งชะลอฟ้อง บรรลุลงไว้ในแผนงานในแผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2547-2549) ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 - 2550 พบว่ามีการนำกระบวนการหันเหคดีมาใช้ เพื่อส่งไม่ฟ้องต่อพนักงานอัยการ ซึ่งคดีเหล่านี้เป็นคดีที่ได้ผ่านการพิจารณาโดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัว ช่วยแก้ไขทำให้ปัญหาคดีกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนให้มีจำนวนคดีลดลงเรื่อยๆ แต่ยังคงขาดหน่วยงานต่างๆ อีกทั้งมิตติความร่วมมือของกระบวนการยุติธรรมยังไม่มีเอกภาพในการทำงานและยังไม่มุ่งเน้นการใช้ยุติธรรมทางเลือกอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหาคดีการกระทำผิด

กระแสการปฏิรูปยุติธรรมชุมชนในชุมชนท้องถิ่น งานบุญประเพณีต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่นมักจะมีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทปรากฏขึ้นเป็นประจำและนับวันจะเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านครอบครัว ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อม ทั้งทางด้านดีและทางด้านไม่ดี จึงส่งผลให้พฤติกรรมของกลุ่มเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การทะเลาะวิวาทในกลุ่มเยาวชนมักเกิดขึ้นบ่อยครั้งพบว่าแต่ละครั้ง เกิดเหตุชุลมุน

ขว้างปาสิ่งของ ไล่ยิง ไล่ฟันกันด้วยอาวุธครบมือ จนก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของทั้งสองฝ่ายหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องก็ได้รับความเสียหายไปด้วย ขณะเดียวกันทางชุมชนได้จัดตั้งกำลังตำรวจและอาสาสมัครฝ่ายป้องกันพลเรือนไปป้องกันแต่ ยังไม่สามารถลดความรุนแรงของเหตุการณ์ได้ อาจเป็นเพราะบทลงโทษไม่ได้ทำให้กลุ่มเยาวชนรู้สึกเกรงกลัว เมื่อเกิดเหตุแล้วก็เป็นภาระของหัวหน้าชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องเสียเวลาและงบประมาณในการสืบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย ส่งผลให้ผู้พิพากษาอัยการ ตำรวจ ประสบกับภาระในการดำเนินคดีจำนวนมาก หลายปีที่ผ่านมามีจำนวนคดีที่ฟ้องร้องต่อศาลเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่จำนวนผู้พิพากษาและบุคลากรของศาลมิได้เพิ่มขึ้น ในสัดส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน จึงส่งผลกระทบต่อเรื่องการเข้าถึงความเป็นธรรมของประชาชนรวมทั้งความเชื่อมั่นในระบบศาล (Justice Injustice) จึงมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาไปสู่กระบวนการยุติธรรมทางเลือกมากขึ้นซึ่งแนวคิดของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนี้ถือเป็นทางเลือกสำคัญซึ่งส่งผลทำให้ช่วยลดการนำคดีเข้าสู่ระบบยุติธรรมกระแสหลัก โดยจะเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายให้เจรจาต่อรองเพื่อหาข้อยุติโดยมีคนกลางเพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยเพื่อหาข้อยุติโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณและลดภาระของกระบวนการยุติธรรมลงเป็นอย่างมาก (สุระทิน วิชาพง, 2557)

จากปัญหาการทะเลาะวิวาทจึงได้ทบทวน วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (สมพร ชูทอง, ทวีศิลป์ กุลนภาดล, สุธิ ประจงศักดิ์, ปรีชา ดิลกวุฒิสิริ, 2559) เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อป้องกันปัญหาทะเลาะวิวาท ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ (สมพร ชูทอง, ทวีศิลป์ กุลนภาดล, สุธิ ประจงศักดิ์, ปรีชา ดิลกวุฒิสิริ, 2559) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อป้องกันปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในการศึกษาครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า 1. สถานศึกษาไม่ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่มุ่งป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียนในสถานศึกษา อีกทั้งหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และพบปัญหาความยุ่งยากทางด้านการเงินและงบประมาณยังก่อให้เกิดปัญหา ทั้งต่อสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนี้ สถานศึกษายังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างจริงจังในเรื่องปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน รวมทั้งไม่มีความร่วมมือกันอย่างแข็งขันและต่อเนื่องระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเพื่อมุ่งแก้ปัญหา

จากปัญหาของกระบวนการยุติธรรม ได้ศึกษางานวิจัยของพิมลพรรณ สุวรรณโณ (2548) กล่าวถึงกลไกเพื่อเฝ้าระวังและคุ้มครองสิทธิเด็กในชั้นสถานรับแรกรับว่าการนำแนวคิดความยุติธรรมสมานฉันท์ มาใช้ในการดำเนินงานในกรณีที่เป็นความผิดในลักษณะไม่มีความรุนแรงหรือกระทำความผิดเล็กน้อยที่ไม่เป็นภัยต่อสังคมหรือกระทำความผิดโดยไม่เจตนา มีโอกาส แก้ไข ปรับปรุงตนเอง ลดตราบาปในการดำเนินคดี ลดจำนวนเด็กที่เข้าสู่กระบวนการศาล ลดปัญหาเด็กล้นสถานพินิจฯ และเป็นการหันเหคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจากการนำกระบวนการต่างๆ เหล่านี้มาใช้พบว่า สถิติการหันเหคดีเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมในปี 2550 มีคดีที่เสนอความเห็นไม่สั่งฟ้องเด็กและเยาวชนเป็นจำนวน 5,285 คดี (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2551) แม้ว่าวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนดังกล่าว จะสามารถดำเนินการกับเด็กที่กระทำความผิดบางส่วนให้ออกจากกระบวนการยุติธรรม ส่วนเด็กที่เข้าสู่กระบวนการจะได้รับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูและพัฒนาไม่ให้เกิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกภายหลัง

ที่กลับไปอยู่ในครอบครัวและสังคมภายนอก แต่ยังคงพบว่ามีเด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งที่กระทำผิดซ้ำและต้องเดินกลับเข้าสู่สถานพินิจฯ อีกครั้ง

จากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยมีความสนใจประเด็นเรื่องปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนนั้นทำไมเกิดซ้ำขึ้นได้อีกครั้ง เมื่อได้รับการไกล่เกลี่ยจากกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ปัจจัยส่วนไหนที่เป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ ปัญหาอะไรเป็นส่วนทำให้เยาวชนเกิดการทะเลาะวิวาทกัน จากกรณีเก่า กรณีใหม่ และมาตรการได้ใช้การจัดการกับปัญหาอย่างถูกวิธี ผู้ศึกษาเห็นว่าหากได้รับการศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงเหล่านี้ได้แล้ว จะสามารถแก้ปัญหาและใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะหาแนวทางแก้ไขหรือแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดคดีซ้ำซ้อนขึ้นอีก ส่งผลทำให้ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกโดดเด่นอย่างชัดเจนและนำไปใช้ประโยชน์ กรณีคดีสั้นๆ พร้อมทั้งยังเป็นโอกาสของเยาวชนในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องที่ทำให้ผิดพลาดโดยไม่ต้องถูกตีตราจากสังคม ทำให้เยาวชนมีชีวิตที่ดีส่งผลให้ประเทศเจริญก้าวหน้าต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องรวมถึงแนวทางการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สมานฉันท์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาการทะเลาะวิวาทและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบแบบแผนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีความต้องการข้อมูลที่รอบด้าน (Holistic) เพื่อเข้าใจบริบทของสังคมในเรื่องของการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของงานวิจัยที่ต้องการศึกษาพื้นที่ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนที่ต้องการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท ที่อยู่ในพื้นที่ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) คือ การเก็บข้อมูลที่ใช้การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คัดกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่ยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์จำนวน 5 คนและการสัมภาษณ์บุคคลซึ่งให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ กลุ่มการปกครองส่วนท้องถิ่นการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่างๆจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. เยาวชนกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทที่อยู่ในพื้นที่ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน
2. กลุ่มการปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลเพชรละคร ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 ท่าน
3. กลุ่มทางบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดจำนวน 2 คน
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1 คน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จากการสัมภาษณ์ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ และการสัมภาษณ์กลุ่มการปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1.1 ปัจจัยการคบเพื่อน

4.1.2 ปัจจัยทางด้านครอบครัว

4.1.3 ปัจจัยด้านการเรียนแบบ

4.1.4 ปัจจัยด้านสภาวะทางอารมณ์ และการควบคุมตัวเอง

4.1.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน

4.2 แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยสรุปผลแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา

4.2.1 ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมชุมชนสำหรับเยาวชนเพื่อให้ออกมามีส่วนร่วมกันกับผู้ปกครอง

4.2.2 ควรมีการประสานงานในกลุ่มผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่ ให้ช่วยกันดูแลกลุ่มเด็กและเยาวชน

4.2.3 ส่งเสริมการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล สอดส่อง

4.2.4 มีการส่งเสริมกิจกรรมหรือการฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

4.2.5 มีการส่งเสริมในการสร้างความตระหนักถึงความเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำผิด

4.2.6 ควรมีการส่งเสริมให้มีการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้กับครอบครัว

4.2.7 ส่งเสริมให้มีมาตรการจัดการสำคัญ คือ การจัดการร่วมกับทางชุมชน

4.2.8 อบรมบุคลากร ในรูปแบบการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายอย่างละเอียดมากขึ้น

4.2.9 จัดให้มีศูนย์อำนวยการใกล้เคียง อย่างชัดเจน

4.2.10 ส่งเสริมฝึกให้เด็กและเยาวชนมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจทางด้านศาสนา

4.2.11 ส่งเสริมการใช้สื่อ โทรทัศน์ วีดีโอ ในการให้ความรู้เรื่องกฎหมาย

4.2.12 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรม

5. อภิปรายงานวิจัย

5.1 จากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำคามผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประเด็นในการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำคามผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ดังนี้

5.1.1 ปัจจัยการคบเพื่อน โดยลักษณะการคบเพื่อนมีพฤติกรรมการเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมในการกระทำคามผิด เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนของมีเมา และ เกิดการทะเลาะวิวาทตามมาเป็นลำดับ โดยกลุ่มเพื่อนที่มีการคบมีอิทธิพลกับวัย ด้วยส่วนหนึ่ง จึงถือได้ว่าเพื่อนเป็นปัจจัยหลักส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท รวมถึงความถือคคะนองและการรักในพวกพ้องของตน ต้องการช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนโดนทำร้าย ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท สอดคล้องกับทฤษฎี ทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์ให้ความสำคัญกับตัวแปร “การคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เป็นอาชญากร” (Sutherland & Cressey, 1978) โดยให้เหตุผลว่าความผูกพันกับเพื่อนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการส่งเสริมสนับสนุน ทั้งในด้านความพฤติกรรมและความเห็นด้วยกับพฤติกรรมดังกล่าว เยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ดีและเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ถูกกฎหมาย ในทางตรงกันข้ามเยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นอาชญากรจะมีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม (Thronberry et al., 1994) และซัทเธอร์แลนด์ยังนำเสนอว่าบุคคลจะเรียนรู้ทั้งพฤติกรรมและความเชื่อในอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ชิดกับบุคคล (Sutherland & Cressey, 1978) เป็นเหตุให้มีงานศึกษาวิจัยจำนวนมากตามแนวทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์ มุ่งเน้นไปที่การกระทำผิดของแก๊งเยาวชนที่มาจากครอบครัวของชนชั้นล่างของสังคม โดยมีสมมติฐานเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมว่า เกิดจากการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่อยู่ในแก๊งซึ่งเป็นอาชญากรและในขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมทางสังคมของเยาวชนนั้นมีส่วนสนับสนุนในกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมด้วย

5.1.2 ปัจจัยทางด้านครอบครัว โดยลักษณะของตัวอย่างมีครอบครัวที่ค่อนข้างมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่แยกทางกัน ซึ่งครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมให้เกิดการกระทำคามผิด และ เกิดการกระทำผิดซ้ำ สอดคล้องกับ ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) ที่พัฒนาโดย ทราวิส เฮอร์วีย์ (Braithwaite, 1989; Inciardi et al., 1993) เฮอร์วีย์ได้โต้แย้งว่าไม่จำเป็นต้องอธิบายแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นของพฤติกรรมอาชญาวิทยา เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความสามารถโดยธรรมชาติที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่แล้ว จึงควรหาคำตอบว่า เหตุใดบุคคลจึงไม่ประกอบอาชญากรรม โดยเฮอร์วีย์ ได้เสนอทฤษฎีควบคุมโดยมีเงื่อนไขสำคัญว่าบุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนฝูง มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันกับสังคม ซึ่งได้อธิบายการเกิดอาชญากรรมว่า “พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลมาจากพันธะของบุคคลที่มีต่อสถาบันทางสังคมได้อ่อนแอหรือถูกทำลาย” ซึ่งองค์ประกอบของพันธะทางสังคมมี 4 ประการ 1) ความผูกพัน (Attachment) 2) ข้อผูกมัด (Commitment) 3) การเข้าร่วม (involvement) 4) ความเชื่อ (belief) สำหรับองค์ประกอบแรกของพันธะทางสังคมก็คือ ความผูกพัน เฮอร์วีย์พบว่าเยาวชนที่มีความผูกพันกับบิดามารดา มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดกฎหมายน้อยกว่าเยาวชนที่ไม่มีความผูกพันกับบิดามารดา

5.1.3 ปัจจัยด้านการเลียนแบบ การลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน จากการคลุกคลีกับเพื่อน มีพฤติกรรมตามกันเมื่อทำอะไรก็จะมักทำคล้ายๆกันจะรู้สึกไม่แปลกแยกเป็นพรรคพวกเดียวกัน เมื่อเกิดการกระทำความผิดก็มักจะมีการทำผิดเหมือนกันเนื่องจากอยากเป็นเหมือนกันจะได้ไม่แปลกประหลาดในกลุ่มหรืออาจเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ทำให้เกิดการกระทำความผิด สอดคล้องกับ ทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์ได้ให้ความสำคัญกับตัวแปร “การคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เป็นอาชญากร” (Sutherland & Cressey, 1978) และทฤษฎีการเรียนรู้ของเอเคอร์ (Aker’s Social Learning Theory) เอเคอร์ได้แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการเรียนรู้สามารถอธิบายพฤติกรรมต่างๆ ได้เกือบทุกประเภท ทั้งนี้ยังคงไว้หรือยึดถือไว้ซึ่งหลักการเดิมของทฤษฎีซัทเธอร์แลนด์ ทั้งในกระบวนการการเรียนรู้และโครงสร้างสังคมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้นั้น ซึ่งเอเคอร์ได้อ้างว่าหลักการของทฤษฎีนี้ครอบคลุมถึงตัวแปรที่ทำหน้าที่กระตุ้นหรือควบคุมพฤติกรรมอาชญากรรม และทำหน้าที่จูงใจหรือทำให้ลดน้อยซึ่งการปฏิบัติตามกฎหมายเอเคอร์ (Aker, 1994) ได้นำเสนอหลักการสำคัญของทฤษฎีดังนี้

5.1.3.1 การคบหาสมาคมที่แตกต่างกันหมายความว่า กระบวนการที่บุคคลได้มีประสบการณ์กับค่านิยมในการให้ความยอมรับหรือไม่ยอมรับพฤติกรรมผิดกฎหมายหรือถูกต้องตามกฎหมายหลักการนี้ครอบคลุมทั้งมิติในการคบหาสมาคมกันและค่านิยมของสังคม มิติในการคบหาสมาคมกันคือ การที่บุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เข้าร่วมในพฤติกรรมเดียวกัน ส่วนมิติทางค่านิยมนั้นเป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับประสบกับรูปแบบต่างๆ ของบรรทัดฐานและค่านิยมในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น กลุ่มชนที่บุคคลได้มีการคบหาสมาคมด้วยนั้นนอกจากจะให้การยอมรับแล้ว ยังเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีการลอกเลียนแบบและสนับสนุนพฤติกรรมอาชญากรรมหรือพฤติกรรมถูกกฎหมายกลุ่มคนที่สำคัญก็คือ ครอบครัวและเพื่อนฝูง สำหรับกลุ่มที่สำคัญรองลงมาคือ เพื่อนบ้าน โปสท์ อาจารย์ หรือครู กฎหมายและผู้มีอำนาจปกครอง ตลอดจนสื่อมวลชนหรือแหล่งที่มาของทัศนคติหรือรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้การคบหาสมาคมที่เกิดขึ้นก่อน มีระยะเวลาานานกว่า มีความถี่บ่อยครั้งกว่า และบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบให้ความสำคัญมากกว่าหรืออยู่ใกล้ชิดมากกว่า ก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลผู้นั้นมากกว่า

5.1.4 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในชุมชนหรือในกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ด้านการศึกษาพบว่าเด็กที่กระทำผิดส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากอาจจะมีปัญหาทางการเงินของทางครอบครัว หรือ ทางด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่ได้มีการศึกษาเล่าเรียน อาจส่งผลทำให้มีความคิดว่าการศึกษาไม่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต จึงออกมาทำงานหาเงินเลี้ยงชีพเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เวลาส่วนใหญ่ก็เที่ยวเตร่ กับเพื่อน ทำอาชีพรับจ้างรายวัน ไม่ได้สนใจเรื่องการศึกษาทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ง่าย สอดคล้องกับ ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ (Social Disorganization Theory) ข้อสรุปเกี่ยวกับทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบไว้ว่า ทฤษฎีนี้ได้อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดชุมชนแออัดในเมืองใหญ่ว่า เกิดจากการเจริญเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจของเมืองขนาดใหญ่ แต่ขาด กลไกหรือระบบการควบคุมความเจริญเติบโต เช่น การจัดระบบผังเมือง การจัดระบบสาธารณสุข โภค การป้องกันอาชญากรรม การส่งเสริมอาชีพของกลุ่มคนที่ด้อยความสามารถ ฯลฯ และในที่สุดความ เจริญก้าวหน้าทางสังคมและเศรษฐกิจจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของชุมชนในเขตเมือง ทำให้เกิดการแบ่งแยกออกเป็นชุมชนที่มีความแตกต่างกัน เช่น ศูนย์กลางของเมืองหรือแหล่งธุรกิจ แหล่งธุรกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยของชนชั้นสูงหรือที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยของคนชั้นกลาง ที่กว้างว่างเปล่า ฯลฯ และประการสำคัญคือจะทำให้เกิดชุมชนแออัดหรือแหล่งเสื่อมโทรมในเมือง ขนาดใหญ่ ซึ่งจะเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลที่มีฐานะต่ำหรือด้วยทางเศรษฐกิจและสังคม หรือ

ผู้ที่อพยพ มาจากต่างถิ่นเพื่อมาทำงานในเมือง และชุมชนเหล่านี้จะมีลักษณะพิเศษ 4 ประการ ตามที่ Shaw & McKay (1942) และ Bursik (1988) ได้ให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้ คือ 1. การสูญเสียสายหรือลดน้อยของกลไกควบคุมทางสังคม เนื่องมาจากมีคนอพยพมาอยู่ในชุมชนมากขึ้น ผู้อาศัยอยู่จะไม่ค่อยรู้จักกันเกิดลักษณะต่างคนต่างอยู่ และนำไปสู่ความอ่อนแอของ กลไกควบคุมทางสังคม 2. การถ่ายทอดวัฒนธรรม ในแต่ละชุมชนจะมีวัฒนธรรมซึ่งสืบทอดมาเป็นเวลานาน เมื่อมีคนกลุ่มใหม่เข้ามาอาศัยอยู่ก็จะรับวัฒนธรรมที่อยู่แต่เดิม 3. ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม สิ่งของคนใหม่มาติดตัวมาด้วยเมื่อมาอาศัยอยู่ในชุมชน คือ ค่านิยม ค่าเชื่อ และวัฒนธรรม ซึ่งอาจแตกต่างจากค่านิยมหรือวัฒนธรรมเดิม ทำให้เกิดความขัดแย้ง ทางวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ 4. ความยากจน เนื่องจากผู้เข้ามาอยู่ใหม่จะเป็นคนต่างค้ำวหรือคนชนบทที่อพยพมา เพื่อแสวงหาอาชีพในเมืองใหญ่ บุคคลเหล่านี้จะมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับล่างของประเทศ ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบได้อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การเป็นเมืองขนาดใหญ่ จะทำให้เกิดชุมชนแออัดในเมืองผสมผสานกับอาคารบ้านเรือนที่ทันสมัย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ เกิดคู่ขนานมากับเจริญเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้แหล่งชุมชนแออัดยังเป็นแหล่งหรือ ศูนย์รวมของปัญหาสังคมไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด อดอยาก มลภาวะเป็นพิษ โรคติดต่อ ฯลฯ และนักอาชญาวิทยาและนักสังคมศาสตร์หลายท่านได้นำหลักทฤษฎีนี้ไปกำหนด กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยอาชญากรรมในเขตเมืองใหญ่หลายแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้ผล การศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกันกับนักสังคมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ตัวอย่างเช่น Lander (1954) ได้ทำการศึกษาชุมชนแออัดที่เมือง Baltimore และ Chilton (1964) ได้ทำการศึกษาชุมชน แออัดที่เมือง Baltimore, Detroit, Indianapolis นอกจากนี้ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบยังได้ถูกนำไปเป็นตัวแทนเพื่อนำการศึกษาวิจัยกรณีอาชญากรรมในแหล่งชุมชนแออัดหรือแหล่งเสื่อมโทรมของเมืองขนาดใหญ่ตัวอย่าง เช่น Sampson et al. (1997) ได้ทำการทดสอบสมมติฐานของทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบในทางตรงกันข้ามกล่าวคือ ได้พัฒนาแนวความคิดที่ชื่อ “Collective Efficacy” ซึ่งหมายถึงความร่วมมือของผู้อยู่อาศัยในชุมชนใน ด้านการป้องกันอาชญากรรม และทำการศึกษาวิจัยพบว่า แนวคิดนี้เป็นตัวทำนายความรุนแรงใน ชุมชนได้ในระดับปานกลาง อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับ ลักษณะของผู้อยู่อาศัยในชุมชน นอกจากนี้ Rodney Spark (1987) ได้นำทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบเป็น ตัวนำการศึกษา โดยมุ่งเน้นศึกษาในเขตชุมชนแออัดที่ลักษณะของพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูง และศึกษาได้กำหนดปัจจัยสำคัญในการเกิดอาชญากรรมจำนวน 5 ประการ คือ ความหนาแน่นของประชากร ความยากจนหรือฐานะทางเศรษฐกิจ การใช้ทรัพย์สินส่วนกลาง ความไม่ยั่งยืนหรือการย้ายถิ่นฐาน ของประชากร และความเสื่อมสภาพของอาคารบ้านเรือน

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นของทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ สามารถสรุปแนวคิดของทฤษฎีได้ดังนี้ เนื่องจากสภาพชุมชนมีสภาวะความยากจน ฐานะทางครอบครัวไม่ดี ทำให้เด็กที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือออกมาทำงานเลี้ยงชีพ จึงทำให้มีเวลาที่เขวเตร่ จึงใช้ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบมาอธิบายในเรื่องของสภาพแวดล้อมของชุมชน

5.1.5 ปัจจัยด้านสภาวะอารมณ์การควบคุมตัวเอง ไม่สามารถห้ามใจไม่ให้กระทำความผิดได้ เนื่องจากดื่มสุรา และทำให้ขาดสติเกิดสภาวะอารมณ์ที่โกรธ แค้นจากการเหตุการณ์ที่เพื่อน โดนทำร้ายบาดเจ็บสาหัส สอดคล้องกับทฤษฎี ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) ที่พัฒนาโดย ทราวิส เฮอร์วีย์ (Braithwaite, 1989; Inciardi et al., 1993) เฮอร์วีย์ได้โต้แย้งว่าไม่จำเป็นต้องอธิบายแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นของพฤติกรรมอาชญาวิทยา เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความสามารถ โดยธรรมชาติที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่แล้ว จึงควรหาคำตอบว่า เหตุใดบุคคลจึง

ไม่ประกอบอาชญากรรม โดยเซอร์จิ ได้เสนอทฤษฎีควบคุมโดยมีเงื่อนไขสำคัญว่า บุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนฝูง มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันกับสังคม ซึ่งได้อธิบายการเกิดอาชญากรรมว่า “พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลมาจากพันธะของบุคคลที่มีต่อสถาบันทางสังคมได้อ่อนแอหรือถูกทำลาย” ซึ่งองค์ประกอบของพันธะทางสังคมมี 4 ประการ 1. ความผูกพัน (Attachment) 2. ข้อผูกมัด (Commitment) 3. การเข้าร่วม (involvement) 4. ความเชื่อ (belief) พันธะทางสังคม (ข้อผูกพัน)

5.1.5.1 ความผูกพัน (Attachment) หมายถึง การที่บุคคลมีความผูกพันหรือความรักใคร่กับบุคคลอื่นหรือมีความสนใจกับความรู้สึนึกถึงคิดของบุคคลอื่น ซึ่งความผูกพันนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีการพัฒนาการยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม ส่งผลให้บุคคลสร้างความรู้สึหรือสามัญสำนึกที่จะควบคุมตนเองให้เป็นบุคคลที่ดีทางสังคม ดังนั้น ความผูกพัน จึงเป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์หรือด้านความรักของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

5.1.5.2 ข้อผูกมัด (Commitment) หมายถึง การที่บุคคลผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม กล่าวคือ การได้รับการศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะประกอบอาชีพโดยสุจริตและเพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในชีวิตซึ่งจะส่งผลให้บุคคลไม่อยากจะกระทำความคิดกฎหมายเนื่องจากการเสี่ยงต่อการสูญเสียความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นข้อผูกมัดจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมีเหตุผลของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่มีต่อบุคคลมีต่อสังคม

5.1.5.3 การเข้าร่วม (involvement) หมายถึง การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสังคมเป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม เนื่องจากเวลาส่วนมากได้ใช้ให้หมดไปกับกิจกรรมของสังคม ดังนั้น การเข้าร่วมถือว่าเป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

5.1.5.4 ความเชื่อ (belief) หมายถึงระดับของความน่าเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากบุคคลมีระดับความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานในสังคมสูง ก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

สำหรับการทดลองสมมติฐานของทฤษฎีพันธะทางสังคมนั้น เซอร์จิพบว่าผลของการศึกษาวิจัยสนับสนุนทฤษฎีนี้ สำหรับองค์ประกอบแรกของพันธะทางสังคมก็คือ ความผูกพัน เซอร์จิพบว่าเยาวชนที่มีความผูกพันกับบิดามารดามีแนวโน้มที่จะกระทำผิดกฎหมายน้อยกว่าเยาวชนที่ไม่มีความผูกพันกับบิดามารดา เยาวชนที่รายงานว่าเคยกระทำผิดกฎหมายมักจะมีปัญหาในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการได้คะแนนต่ำ การไม่สนใจต่อครูบาอาจารย์ การไม่ชอบโรงเรียน หรือการไม่ยอมรับอำนาจของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายมากกว่านั้นจะมีความผูกพันกับเพื่อนฝูงน้อยกว่าเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายน้อยกว่า ซึ่งเซอร์จิได้โต้แย้งว่าการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เป็นผู้กระทำผิดกฎหมายจะทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มขึ้น แต่จะเกิดขึ้นเฉพาะกับเยาวชนที่มีความผูกพันทางสังคมน้อยหรืออ่อนแอเท่านั้น

สำหรับการทดสอบองค์ประกอบที่สองของพันธะทางสังคม (ข้อผูกพัน) ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายจะมีความทะเยอทะยานสูงและการคาดหวังในด้านการศึกษาและอาชีพการงานน้อยกว่าเยาวชนที่ไม่ได้ทำผิดกฎหมายและงานศึกษาวิจัยก็ยังสนับสนุนองค์ประกอบที่สี่ของทฤษฎีกล่าวคือ งานศึกษาวิจัยพบว่ามิ

ความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมกับความเชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย กล่าวคือเยาวชนที่กระทำ ความผิดกฎหมายมักจะ ไม่เชื่อในกฎหรือระเบียบของสังคม

นอกจากนี้เฮอร์ซิชพบว่าเยาวชนที่ใช้เวลามากกับกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำงาน มีนัดเที่ยวกับเพื่อน ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ หรือเล่นเกมส์ ฯลฯ จะรายงานว่ามีพฤติกรรมอาชญากรรมมากกว่าเยาวชนที่ใช้เวลากับกิจกรรมพวกนี้ น้อย ซึ่งให้ผลตรงกันข้ามกับสมมติฐานของทฤษฎีนี้ว่า เนื่องจากพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการเข้าร่วม ในกิจกรรมทางสังคม อย่างไรก็ตามเฮอร์ซิชพบว่า เยาวชนที่รายงานว่าไม่สนใจการบ้าน ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมาก และชอบ เที่ยวเตร่ จะมีพฤติกรรมอาชญากรรมสูง ซึ่งถือว่าเยาวชนกลุ่มนี้จะมีการเข้าร่วมกับกิจกรรมทางสังคมน้อย

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นของทฤษฎีพันธะทางสังคม สามารถสรุปแนวคิดของทฤษฎีพันธะทางสังคมได้ ดังนี้ เยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายส่วนใหญ่จะไม่ได้รับความผูกพันกับครอบครัว มีปัญหาเกี่ยวกับทางโรงเรียน คะแนนไม่ดี ชอบเที่ยวเตร่ ไม่อยู่ในกฎของโรงเรียนและมีฐานะที่ยากจนมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดกฎหมายมากกว่า เยาวชนที่มีความผูกพันกับครอบครัว เพื่อน เคารพกฎของโรงเรียนและมีฐานะที่ดี

ดังนั้นทฤษฎีนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการกระทำผิดของเยาวชนได้คือ หากเยาวชนมีความผูกพันกับ ทางครอบครัว เพื่อนที่ดี โรงเรียนที่ดี ในสภาพสังคมที่ดีแล้วมีแนวโน้มว่าเยาวชนจะไม่กระทำความผิด

5.2 จากการศึกษาแนวทางการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ กระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในพื้นที่ ตำบลเพชรละคร อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประเด็น ในการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขดังนี้

5.2.1 ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมชุมชนสำหรับเยาวชนเพื่อให้ออกมามีส่วนร่วมกันกับผู้ปกครองให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นและให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันครอบครัวให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีเวลาดูแลและใส่ใจ เด็กและเยาวชนมากขึ้น

5.2.2 ควรมีการประสานงานในกลุ่มผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่ ให้ช่วยกันดูแลกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีกลุ่มความ เสี่ยงในการกระทำความผิด เช่นมีการมั่วสุมในหมู่ใด และมีกลุ่มใดควรจะต้องใส่ใจและดูแลเป็นพิเศษเพื่อป้องกันการ เกิดการกระทำความผิดอย่างใกล้ชิด

5.2.3 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล สอดส่อง ป้องกันการเกิดปัญหาการกระทำผิดในชุมชน โดย ช่วยกันดูแลบุตรหลานและช่วยแจ้งข้อมูลให้กับผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำผิดได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2.4 เมื่อมีการส่งเสริมกิจกรรมหรือการฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อลดการกระทำผิดแล้ว ยัง ควรที่จะต้อง ปลูกฝังคนในชุมชนให้เป็นต้นแบบที่ดีของเด็กและเยาวชนให้มีตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ปลูกฝัง ค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ดีให้กับเด็กและชุมชน

5.2.5 มีการส่งเสริมในการสร้างความตระหนักถึงความเสียหายที่จะเกิดจากการการทำความผิด หรือจากการ ทะเลาะวิวาท เมื่อมีการทะเลาะวิวาทกันแล้ว แน่นอนสิ่งที่จะเกิดคือ การได้รับบาดเจ็บ การเสียชีวิต การเสียอนาคตเสีย ประวัติ เพราะถือว่าเด็กและเยาวชน เป็นอนาคตของชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต ต้องมีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ ในเรื่องนี้ ทำจนเป็นวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชน

5.2.6 สิ่งที่เป็นรากฐานสำคัญของเด็กและเยาวชนคือ ครอบครัว ควรมีการส่งเสริมให้มีการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้กับครอบครัวมีโรงเรียนพ่อแม่ให้ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเข้าใจมากขึ้น ให้ผู้ปกครองหรือครอบครัวได้เรียนรู้ เข้าใจสภาวะจิตใจของเด็กและเยาวชนมากขึ้น

5.2.7 ส่งเสริมให้มีมาตรการจัดการสำคัญ คือ การจัดการร่วมกับทางชุมชน นำเด็กและเยาวชนที่เป็นหัวใจหรือกลุ่มที่กระทำผิดซ้ำมาละเลยพฤติกรรม เพื่อหาทางแก้ไขและลดปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของกลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักถึงความเสียหาย และอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างตรงจุด

5.2.8 อบรมบุคลากร ในรูปแบบการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายอย่างละเอียดมากขึ้นและเพิ่มการอบรมด้านจิตวิทยาในการไกล่เกลี่ย ให้มีทักษะในการไกล่เกลี่ยอย่างถูกต้องและทำให้ผู้ที่ได้รับการไกล่เกลี่ยได้ประโยชน์มากที่สุด จะทำให้ระบบการไกล่เกลี่ยมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

5.2.9 จัดให้มีศูนย์อำนวยการไกล่เกลี่ย อย่างชัดเจน จัดให้มีบุคลากรที่สามารถทำหน้าที่การไกล่เกลี่ยได้อย่างมีประสิทธิภาพให้มีจำนวนมากขึ้น และเสนอให้หน่วยงานในพื้นที่หลากหลายหน่วยงานทำงานเป็นแบบตัดขวางให้เกิดการแก้ปัญหาแบบบูรณาการกับภาคสังคมใน ตำบลเพชรละคร อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

5.2.10 ส่งเสริมฝึกให้เด็กและเยาวชนมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจทางด้านศาสนา ให้รู้จักการเข้าสังคมกับคนหมู่มาก และให้ศาสนา ชัดเจนจิตใจ โดยใช้หลักธรรม คำสอน ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เรียนรู้เรื่องกฎแห่งกรรม นอกจากกฎหมายที่จะลงโทษหากกระทำผิด

5.2.11 ส่งเสริมการใช้สื่อ โทรทัศน์ วิทยุ ในการให้ความรู้เรื่องกฎหมายและกระบวนการในการไกล่เกลี่ย เพื่อที่จะกระจายความรู้สู่ผู้นำหรือบุคลากรในภาครัฐ

5.2.12 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยส่งเสริม 4 เรื่องเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน 1.ป้องกันและควบคุมอาชญากรรมในชุมชน 2. รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์และแจ้งเบาะแสการกระทำผิด 3. ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือการขัดการความขัดแย้ง 4. เยียวยาหรือดูแลความรู้สึกของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นายสหกรณ์ เพ็ชรนรินทร์ (2559) ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบและความร่วมมือของโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับการป้องกันเด็กและเยาวชนทำความผิดทางอาญา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้จัดให้มี ชมรม วงดนตรีสากลและวงดนตรีลูกทุ่ง เพื่อลดความเสี่ยงในด้านการออกไปเที่ยวเตร่ข้างนอก โดย ศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้การสนับสนุนงบประมาณ เครื่องแต่งกายและสถานที่ในการฝึกซ้อม องค์กร บริหารส่วนตำบลหนองยาว ป้องกันปัญหาของเยาวชน โดยจัดกิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่าง เยาวชนในหมู่บ้านต่างๆ ในตำบลหนองยาว โดยการเข้าค่ายปรับทัศนคติในการอยู่ร่วมกัน รวมทั้งให้ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น ทั้งนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาทำหน้าที่ในการป้องกันเด็ก และเยาวชน เพื่อลดการกระทำผิดทางอาญาอย่างชัดเจน

6. บทสรุป

จากงานวิจัย ผู้วิจัยคิดว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถแก้ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ และสามารถแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดซ้ำได้ จึงสรุปปัญหาการทำความผิดของเด็กและเยาวชน พบว่าสาเหตุหลักที่เด็กและเยาวชนทำความผิด สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาจากปัจจัยทางด้านครอบครัว
2. ปัญหาจากปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมชุมชน
3. ปัญหาจากปัจจัยสภาวะทางอารมณ์
4. ปัจจัยทางการคบเพื่อน

จากสาเหตุของปัญหาการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชนข้างต้น หากปล่อยละเลยไม่ให้ความสนใจเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ย่อมจะนำพาสังคมและประเทศชาติไปในทางที่เสื่อมเสีย ประกอบกับในปัจจุบันการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และรุนแรงมากขึ้น จึงต้องมีมาตรการในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความคิด โดยจากงานวิจัยพบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นระบบ ต้องเริ่มต้นจากการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเครือข่าย ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือในสถานศึกษา ในการเผยแพร่ความรู้เรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้กฎหมายเบื้องต้น สิทธิหน้าที่ของเด็กและเยาวชน บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ดี เป็นต้น นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายยังช่วยในการติดตามดูแลพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเพื่อไม่ให้กระทำความผิด หรือ ไม่ให้กระทำผิดซ้ำ

พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางของการป้องกันการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชนนั้น โครงการจิตอาสา “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” สามารถหันเหความสนใจของเด็กและเยาวชนมิให้ไป มั่วสุมทำสิ่งผิดได้จริง การสอดคล้องกับการสร้างวัฒนธรรมที่ถูกต้องและได้รับการยอมรับในทางที่ถูกที่ควร ทั้งเป็นการคบหาสมาคมกับเพื่อน ผู้ที่ร่วมกันทำความดี นับเป็นการสร้างพันธะในการเข้าร่วมกิจกรรมให้แน่นขึ้นภายในจิตใจของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้แล้วกิจกรรม ตามโครงการจิตอาสาเราทำความดีด้วยหัวใจนั้น สอดคล้องกับแนวคิดศาสตร์พระราชา (Phra brahma bandit, 2017) ในเรื่อง การบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมโดย ประชาชนสามารถปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาท ได้โดยแต่ละคนเห็นคุณค่าของการชีวิตอยู่ เพื่อคิดทำประโยชน์แก่คนอื่น เพราะในสังคมใด หากต่างคนต่างให้ในสังคมนั้นทุกคนจะได้ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม อย่างแท้จริง กล่าวคือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่เรียกแนวคิดร่วมสมัยนี้ว่า “บ้าน วัด ราชการ” นำไปสู่การผสมผสานความร่วมมือในด้านการป้องกัน การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนซึ่งเห็นผลได้ อย่างมีประสิทธิภาพตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพราะเป็นการ โน้มน้าวและหันเหให้เด็กและเยาวชนนอกจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่นำไปสู่การกระทำความคิดได้ อีกทั้งยังส่งเสริมอัตลักษณ์ค่านิยมอันพึงประสงค์ต่อสังคมโดยรวม จึงกล่าวได้ว่าโครงการจิตอาสา “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” เป็นเครื่องมือในการการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ควรได้รับการสนับสนุนให้มีการ จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นวงกว้าง อีกทั้งความมีการประชาสัมพันธ์ของเชิดชูเด็กและเยาวชนผู้เป็นจิตอาสาที่เป็นแบบอย่าง อันดีให้เกิดวัฒนธรรมการยอมรับและสร้างขวัญกำลังใจเพื่อน ไปสู่สังคมจิตสาธารณะที่สงบสุขต่อไป ผู้ศึกษาคิดว่า ภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงองค์กรภาคประชาสังคมที่มีความเข้มแข็งควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมจิตอาสาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อต่าง ๆ ควรช่วยกันส่งเสริมภาพลักษณ์ อีกทั้ง หน่วยงานราชการควรให้มีการจัดกิจกรรม การยกย่องเชิดชูเกียรติกลุ่มบุคคลจิตอาสา ที่ทำความดีอย่างต่อเนื่อง เพราะจิตอาสา นั้นไม่ได้รับและไม่ได้รับประสงค์สิ่งใดตอบแทน จึงควรมีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจ ต่อบุคคลผู้ทำความดีในส่วนของภาคการป้องกัน ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดนั้น ภาคราชการ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจควรเข้ามาส่งเสริมให้ ความรู้ ไปจนถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือ สอดส่องพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุด คือ การดำเนินการเชิงรุก ได้แก่ การลงไปยังจัดกิจกรรมถึง

เอาพลังเด็กและเยาวชน มาเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครตามโครงการ จิตอาสา รวมทั้งควรมีการอบรมความรู้ เบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การลงมือปฏิบัติได้จริง ในแต่ละประเภทงานอาสา ก็จะทำให้เป็นการ ส่งเสริมความรู้ที่สำคัญ คือ การดึงกลุ่มเด็ก และเยาวชนซึ่งเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนไปในทางการกระทำความคิด ให้กลับเข้าสู่วิถีทางที่ถูกต้องภาคเอกชนเอง ก็ควรให้การสนับสนุนหรือจัดกิจกรรมการ บริการสังคมโดยใช้โครงการจิตอาสาเป็น เครื่องในการขับเคลื่อนด้วย ที่เห็นภาพที่สุดในการรณรงค์ส่งเสริม การมีส่วนร่วมโครงการจิตอาสา ในฐานะเป็น เครื่องมือป้องกันการกระทำผิดในเด็กและ เยาวชนนั้น (สัมหฤศณ์ บุญช่วย และ จตุพร ธีราภรณ์, 2561)

จากงานวิจัย ผู้วิจัยคิดว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถแก้ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ จึงสรุปแนวทางการป้องกันและระงับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ได้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเครือข่ายครู พ่อแม่ ชุมชน ให้ความรู้และช่วยกันสอดส่องพฤติกรรมเด็กและเยาวชน
2. ส่งเสริมกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจ ต่อบุคคลผู้ทำความดีในส่วนของภาคการป้องกัน ปัญหาอาชญากรรมและการระงับการกระทำผิด
3. ส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือ กิจกรรมความสนใจที่เบี่ยงเบนไปในทางการกระทำผิด ให้กลับเข้าสู่สิ่งที่ถูกต้อง
4. ส่งเสริมการอบรมเกี่ยวกับการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ให้กับบุคลากรทั้งภาคการปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยจากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน และ กลุ่มการปกครองท้องถิ่น พบสาเหตุของปัญหาได้ชัดเจนและเข้าใจถึงปัญหา ทำให้รู้ถึงปัญหาที่ตรงจุด จึงสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง และเชื่อว่าแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหามาตรฐานการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ข้างต้น สามารถช่วยให้เด็กและเยาวชน ลดการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหลักและลดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนได้มากยิ่งขึ้น พร้อมด้วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ได้เข้าใจ และช่วยกันดูแลเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิดกันมากขึ้น มีความสัมพันธ์ในชุมชนที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น จึงนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งลดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้อย่างแท้จริง

7. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ประจำสถาบันอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัย รัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ การแก้ไขต่าง ๆ ผู้วิจัยถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องในการตอบแบบสัมภาษณ์ ให้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเช่นเดียวกัน สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รักผู้ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสมอ มาคุณงามความดีอันพึงมี ผู้วิจัยขอบแต่บิดา มารดา อันเป็นที่เคารพยิ่งและคณาจารย์ผู้ประสาท วิชาความรู้ ตลอดจนทุกท่านที่ให้กำลังใจ

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มาจาก <http://www.djop.go.th/home>. [10 ตุลาคม 2558].
ชัญญา กิจทวี. (2546). การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐ. มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- พิมลพรรณ สุวรรณโณ. (2548). การศึกษาศานติกรรมและกลไกการเฝ้าระวังและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนใน
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน : รายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- สมพร ชูทอง, ทวีศิลป์ กุลนภาดล, สุธี ประจงศักดิ์, ปรีชา ศิลกฤตศิลป์. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อ
ป้องกันปัญหาทะเลาะวิวาท ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลง
กรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สหกรณ์ เพ็ชรนรินทร์. (2559). รูปแบบและความร่วมมือของโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับการ
ป้องกันเด็กและเยาวชนทำความผิดทางอาญา. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม
- สันตฤกษ์ บุญช่วย และจตุพร ธีรารักษ์ . (2561). การป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา
โครงการจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ชุมชนรอบวัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร. วารสารคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สิทธิโชค เดชภิบาล. (2554). การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่
ป่าชายเลน : ศึกษาเฉพาะชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต . วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารจัดการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิพล ทวีชัยการ. (2548). การคุ้มครองพยานและการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานอัยการสูงสุด สถาบันกฎหมายอาญา.
- สุระทิน วิหาพง และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ. (2557). นวัตกรรมป้องกันการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นในงานประเพณี
ของสถานีตำรวจภูธรสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Braithwaite, John. (1998). “Restorative Justice.” The Handbook of Crime & Punishment, pp.323-344. Michael Tonry
(editor), Oxford: Oxford University Press.